A magyartarka szarvasmarha lehetőségei a 2023-ban kezdődő új Közös Agrárpolitika keretei között

Dr. Juhász Anikó
Agrárminisztérium

Bonyhád
XXIV. Bonyhádi Állategészségügyi és Állattenyésztési Tanácskozás

Megújuló vidék, megújuló agrárium program (2021-2030)

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Jövőképünk: A gazdálkodás jövedelmező és társadalmilag elismert foglalkozás, vonzó vidéki környezetben, modern technológiával, minőségi élelmiszert biztosít a természeti erőforrások fenntartható használatával.

Küldetésünk: Az Agrárminisztérium kiszámítható és hatékony közigazgatási eszközökkel ösztönzi a kis- és közepes agrár-vállalkozások, valamint az élelmiszeripar tudás- és technológia alapú versenyképességét, garantálva a biztonságos élelmiszer előállítást a demográfiailag megújuló és fenntartható erőforrásokkal rendelkező Kárpát-medencében.

Jövőképünk megvalósulásához szükséges alapfeltételek

- Kibővült támogatási rendszer
- Hatékonyabb intézményrendszer

Jövőképünk megvalósulásához szükséges stratégiai fejlesztési pillérek

I.A	I.B	II.	III.
Gazdasági fejlődés	Minőségi élelmiszer	Zöld jövő	Megújuló vidék

Megújuló vidék, megújuló agrárium program (2021-2030)

AGRÁRMINISZTÉRIUM

I.A	I.B	II.	III.
Gazdasági fejlődés	Minőségi élelmiszer	Zöld jövő	Megújuló vidék

Jövőképünk megvalósulásához szükséges stratégiai fejlesztési pillérek

365 forint/euró árfolyam	Tervezett Beavatkozások	Forrás 2014-2020 (milliárd forint)	Forrás 2021-2022 (milliárd forint)	Forrás 2023-2027 (milliárd forint)	Arány 2023-2027 (%)	Változás 2014-2020 (%)
I. pillér	**27**	**2 958**	**779**	**2 527**	**100**	
I. Gazdasági fejlődés, élelmiszer	26	2 254	595	2 158	85	
II. Zöld jövő	1	703	184	369	15	
II. Pillér	**59**	**1 512**	**1 554**	**2 853**	**100**	**292**
I. Gazdasági fejlődés, élelmiszer	18	567	1 155	1 455	51	460
II. Zöld jövő	20	689	300	1 032	36	193
III. Megújuló vidék	20	226	84	284	10	163

TERV

Új KAP erősödő zöld elvárásokkal (2023-2027)

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Új KAP célok 9+1

1. Tisztességes bevételek a mezőgazdaságban
2. Ágazat versenyképességének növelése
3. Kiegyensúlyozottabb erőviszonyok az élelmiszerláncban
4. Éghajlatváltozással kapcsolatos intézkedések
5. Természeti erőforrások fenntartható használata
6. Tájak és a biológiai sokféleség megőrzése
7. Generációs megújulás támogatása
8. Vidéki térségek gazdasági élénkítése
9. Élelmiszer-minőség és az egészség védelme

Átfogó célkitűzés: tudásátadás, innováció, digitalizáció

Zöld Megállapodás KAP kapcsolódása

- Farm2Fork stratégia és a Biodiverzitás stratégia

Zöld Megállapodás céljai (2030)

- 50% növény-védőszer használat
- 25% ökológiai gazdálkodás
- - 50% antibiotikum használat
- 50% tápanyagveszteség csökkentés és - 20% műtrágya használat
- + 10% változatos tájképi elemek

Új KAP uniós tárgyalási ütemezése (2023-2027)

AGRÁRMINISZTÉRIUM

2018.07. Lezárult 2020.12. 2021.01. Átmeneti évek - zajlik 2022.12 2023.01

Lezárt szakaszok

KAP rendeletekről a Mezőgazdasági és Halászati **Tanács általános megközelítés** (2020.10.21)

MFF EU költségvetést Európai Tanács elfogadta, Európai Parlament jóváhagyta (2020.12.10. és 17.)

KAP átmeneti évek rendelete (2020.12.23.)

Trilógus

Tanács, Parlament és Bizottság **tárgyalásai** a KAP rendeletekről (2020.11 - 2021.06.25)

Európai Parlament és Mezőgazdasági és Halászati Tanács politikai **megállapodás a főbb pontokról** (2021.06.29)

Jogszabályok

KAP **rendeletek** elfogadása (2021.11-12)

KAP **végrehajtási** jogszabályok (~2021.12-2022.10.)

KAP Stratégiai Terv

Ország-ajánlások megjelentetése (2020.12.18)

KAP Stratégiai Tervek **tagállami tárgyalás** (2022.Q1-Q2)

KAP Stratégiai Tervek **elfogadása** (~2022. Q2-Q3)

ÚJ KAP

Új KAP Stratégiai Terv beavatkozás típusai (2023-2027)

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Közvetlen támogatás I. pillér

- Alap jövedelem támogatás (BISS)
- Agro-ökológiai Alapprogram (AÖP)
- Fiatal gazdák támogatása
- Kisgazdaságok egyszerűsített támogatása
- Termeléshez kötött támogatások
- Redisztributív kifizetés

Ágazati programok (méhészet, zöldség-gyümölcs, szőlő-bor)

Vidékfejlesztés II. pillér

- Agrár-környezetgazdálkodás (AKG)
- Ökogazdálkodás
- Natura 2000 kompenzáció
- Erdészeti intézkedések
- Beruházások
- Együttműködés
- Kockázatkezelés
- Fiatal gazdák támogatása
- Tudásátadás és információcsere

Új Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv (2023-2027)

I. pillér

KAP I. pillér közvetlen támogatások változása TERV

AGRÁRMINISZTÉRIUM

2022	2023
Alaptámogatás (SAPS)	Alaptámogatás (BISS)
Zöldítés	Agro-ökológiai alapprogram (AÖP) (önkéntes)
Fiatal gazda támogatás	Fiatal gazda támogatás
Termeléshez kötött támogatás (VCS)	Termeléshez kötött támogatás (CIS)
VAGY Kistermelői támogatás	~~Kistermelői támogatás~~
	Redisztributív támogatás (CRISS)
Átmeneti nemzeti támogatás	Átmeneti nemzeti támogatás

Új KAP I. pillér: Termeléshez kötött támogatás

TERV AGRÁRMINISZTÉRIUM

Termeléstől függő jövedelemtámogatás (CIS)

- A támogatott ágazatok köre, jogosultsági feltételek érdemben nem változnak. (Kivétel: Étkezési burgonya)
- Az ágazati forrásfelosztás is csak kis mértékben módosulna.
- A feltételrendszer 2023-tól összhangban kell legyen a víz keretirányelvvel.
- Max. kiadási arány: 13+2%.
- Tervezett éves keretösszeg: ~202 millió EUR.

Jogcím	Keretterv – 2022* (millió EUR)	Új keretterv – 2023-tól (millió EUR)
Cukorrépa	7,762	7,915
Rizs	1,941	1,979
Ipari zöldség	11,136	15,620
Zöldség	4,905	6,455
Ipari olajnövény	1,372	0,740
Gyümölcs extenzív	9,485	6,063
Gyümölcs intenzív	6,524	6,653
Szálas fehérje	**13,057**	**10,985**
Szemes fehérje	**13,057**	**15,962**
Anyajuh	**21,346**	**21,767**
Anyatehén	**33,959**	**34,631**
Hízottbika	**4,366**	**5,061**
Tejhasznú tehén	**66,947**	**68,274**
ÖSSZESEN	**200**	**202**

Új KAP I. pillér: Termeléshez kötött támogatás (2022!)

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Termeléshez kötött támogatások (CIS)	Kérelemszám	Igényelt (ha v. egyed)	Fajlagos támogatás (forint/ha v. egyed)
Cukorrépa	364	9 567	320 486
Rizs	53	2 324	329 828
Ipari zöldség	3 188	50 995	86 260
Zöldség	5 172	21 791	88 914
Ipari olajnövény	370	4 628	117 083
Gyümölcs extenzív	9790	35 770	104 745
Gyümölcs intenzív	3698	18 690	137 880
Szemes fehérje	3431	73 735	**69 947**
Szálas fehérje	17928	194 874	**26 466**
Anyajuh	7235	750 447	11 235
Anyatehén	8120	236 498	**56 718**
Hízottbika	4912	91 617	**18 824**
Tejhasznú tehén	3325	210 022	**125 912**

395 HUF/EUR árfolyamon

ÚJ KAP I. pillér: Agro-ökológiai Program (AÖP) 1. TERV

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Feltételek

- Új, **AKG típusú** támogatás az I. pillérben, tagállami szinten kötelező, de gazdálkodói szinten **önkéntes**
- **Éves**, hektáronkénti termeléstől elválasztott kifizetés
- A minimum-követelményeken **túlmutató**, az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatok alkalmazása, tagállami mozgástérrel
- A támogatás a feltételek és a választott jó gyakorlatok betartása esetén a mezőgazdasági üzem teljes területére jár hektár alapon
- Az egyes jó gyakorlatok különböző pontértéket kapnak (1 v. 2)
- A mezőgazdasági üzemen belül minden tényleges hasznosítási módra (szántó, gyep, ültetvény) vonatkozóan legalább 2 pont értékű előírást kell választani.

ÚJ KAP I. pillér: Agro-ökológiai Program (AÖP) 2. TERV

AGRÁRMINISZTÉRIUM

Feltételek

- Küszöbértékek: szántó, gyep 5 ha felett; ültetvény 1 ha felett
- 10 ha alatt kizárólag a domináns használatra kell előírást választani.
- Gazdálkodási Napló vezetése

Jó gyakorlatok kiemelt célterületei

- Talajvédelem – talajtakarás, terménydiverzifikáció, talajmegőrző gazdálkodás, szerves anyag pótlás
- Biodiverzitás védelme – beporzók védelme, nem termelő területek fenntartása, táblaméret korlátozása, állandó gyepek fenntartása üzemi/parcella szinten

Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv (2023-2027)

II. pillér állattenyésztéshez kapcsolódó intézkedései

Új KAP II. pillér: vidékfejlesztési támogatások (2023-2027)

- Vidékfejlesztési támogatások esetében a 2021-2027-es időszakban is támogatható marad valamennyi a jelenlegi - 2014-2020-as időszakban - is alkalmazott intézkedésekből.
- Alapvetően nem változik meg a vidékfejlesztési támogatások struktúrája sem.
- A tagállamoknak 2021-től arra kell törekedniük, hogy a 2014-2020-as időszakhoz képest erőteljesebb környezeti és éghajlati célkitűzést teljesítsenek.
- Az EMVA források 5%-át LEADER-re, legalább 35%-át pedig környezetvédelmi célkitűzésekre kellene fordítani.
- **Az európai uniós források mellet 80%-os mértékű nemzeti forrás kiegészítésre kerül sor, ami a VP-ben nemzeti kiegészítő finanszírozás (top-up) keretében valósul meg.**
- **A 2.853 Mrd Ft-ra emelkedő keretösszeg több lehetőséget biztosít valamennyi agrárszektorban működő gazdasági szereplőnek.**

Új KAP II. pillér: Környezet- és klímabarát gazdálkodás

- **Környezet- és éghajlatvédelmi és egyéb gazdálkodási kötelezettségvállalások**
  - agrár-környezetvédelmi kötelezettségvállalások
  - ökológiai gazdálkodás
  - mezőgazdasági és erdészeti genetikai erőforrások megőrzése
  - erdőkörnyezet-védelem

Átmeneti évekre új 3 éves program 2022-től, új kiírás 2025-ben (5 év)

- **Natura 2000 területek kompenzációs támogatása** – erdő és gyep
- **Agro-ökológiai célú nem termelő beruházások és fenntartásuk**
- **Beruházások** – erdőtelepítés, ammónia emisszió csökkentése, telepfejlesztés
- **Állatjóléti intézkedések, génmegőrzés**

Új KAP II. pillér: Génmegőrzés

TERV AGRÁRMINISZTÉRIUM

- A magyar tarka szarvasmarha veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajta, ezért az állati génmegőrzést célzó támogatások igényelhetők a fajta „A” törzskönyvi besorolású egyedei után.
- Vidékfejlesztési Program:
  - A Vidékfejlesztési Program keretében, 2017-ben meghirdetett felhívás a hímivart, az in vitro megőrzést és a genetikai beszűkülést megelőző tanácsadói tevékenységeket támogatja:
    - A felhívás esetében a 2022. május 1-től induló gazdálkodási év vonatkozásában átlagosan 50 %-ban megemelt támogatási összegek igényelhetők.
  - 2021. őszén jelent meg az újabb in situ génmegőrzési támogatás, amely a korábbihoz képest megemelt támogatási összegekkel, és kibővített fajtalistával célozza a nőivarú állományok támogatását:
    - A támogatás 2023. januárjában is pályázható lesz, magyartarka esetében 700 eurónak megfelelő forintösszeg/egyed/év támogatási összeggel. A támogatási időszak 2024. december 31-ig tart.
    - Az idén év elején beadott támogatási kérelmek esetében 6990 magyartarka egyed után igényeltek támogatást, a 3 éves időszakra összesen több mint 14,5 millió euró (5,3 Mrd Ft) értékben. A pályázatok elbírálása még folyamatban van.
- **2025-től a Stratégiai Terv keretében mindegyik génmegőrzési forma esetében, a már ismert feltételek mellett újabb támogatást tervezünk.**

Új KAP II. pillér: Állatjóléti támogatások

TERV AGRÁRMINISZTÉRIUM

- Az állatjóléti beavatkozás-típusok az állatjóléti feltételek javítását és az állategészségügyi problémák megelőzésére irányuló intézkedések ösztönzését tűzik ki célul.
- Vidékfejlesztési Program:
  - Jelenleg még tart a Vidékfejlesztési Program keretében, 2016-ban meghirdetett, kétszer meghosszabbított tejelő szarvasmarha állatjóléti támogatás.
  - 2016 óta 565 kérelmező esetében több mint 51 Mrd Ft támogatás kifizetése történt meg.
  - A 2022. május 1-től induló gazdálkodási évtől közel kétszeresére emelkedett a támogatás mértéke, így akár 284 euró/ÁE/év kifizetés is igényelhető.
  - A támogatás 2022 után is elérhető lesz.
- Stratégiai Terv:
  - Továbbra is a vidékfejlesztési támogatások között jelennek meg a kiskéródző, méh, baromfi, **tejelő szarvasmarha** támogatások.

Új KAP II. pillér: Mezőgazdasági üzemek fejlesztése

TERV AGRÁRMINISZTÉRIUM

- *Vidékfejlesztési Program: 2020 óta kb. 145 Mrd Ft telephely-fejlesztési támogatás került megítélésre a szarvasmarhatartó ágazatnak.*
- Versenyképesség, hozzáadott érték fokozása.
- Legalább **10.000 euró standard termelési értékű** minimális üzemméret. *(jelenleg 6.000 euró STÉ)*
- Az előző évi árbevétel legalább **40%-a** mezőgazdasági tevékenységből származzon. *(jelenleg 50%)*
- Max. 15 millió EUR/projekt.
- **A támogatás intenzitás alapesetben 50%**, fiatal mezőgazdasági termelő +15%, termelői együttműködés +10%
- Új elemek: gazdaságátadás + 15%, ökológiai gazdálkodás +10%

Köszönöm a megtisztelő figyelmüket!

AGRÁRMINISZTÉRIUM